

Quiz om forbudte bøker for barn

Denne quizen egner seg for barn på barnetrinnet. Informasjonen om bøkene kan brukes av læreren eller skolebibliotekaren til å forklare eller ta opp temaer fra spørsmålene, eller som grunnlag for mer generelle samtaler om sensur og ytringsfrihet.

Les mer på forbudtebøker.no

Spørsmål 1

Brødrene Løvehjerte av Astrid Lindgren ble forbudt i et diktatur fordi de mente den oppfordret til opprør mot makten. Hva heter de to brødrene Løvehjerte til fornavn?

- A. Jonatan og Kavring
- B. Johan og Kjeksen
- C. Johannes og Bolla

Det har flere ganger vært uenighet om bokens skildringer av død og selvmord egner seg for barn, men det er ikke dette som har vært grunnlaget for sensuren av boken: I tidligere Tsjekkoslovakia ble kommunistregimet bekymret for at boken skulle inspirere befolkningen til å gjøre opprør mot regimet, og forbød boken. Den ble ikke offisielt utgitt i landet før i 1992, etter regimets fall. Men allerede i 1981 fant boken veien inn i landet gjennom en såkalt samizdatutgave, som ble distribuert i all hemmelighet. Boken ble smuglet inn, oversatt, og trykket på tynt papir som så ble bundet inn for hånd. Boken ble dermed en aktiv opprørshandling.

Spørsmål 2

Noen av bøkene om Kaptein Supertruse har blitt forbudt i USA, fordi man trodde at barn ville gjøre noe spesielt etter å ha lest dem. Hva trodde man at barna ville gjøre?

- A. Slutte å ha på seg bukser på skolen
- B. Ikke høre etter når voksne sa til dem hva de skulle gjøre
- C. Bli superhelter

Bøkene handler om to venner, George og Harold, som sammen skaper en superhelt: Kaptein Supertruse. Forfatteren sier selv at han har skrevet bøkene for å gi barn noe underholdende å lese som får dem til å le, og gjøre ikke-lesere til lesere.

Bøkene har vært gjenstand for kontrovers fordi de sees på som upassende og anitautoritære. Ifølge American Library Association var *Kaptein Supertruse* en av de mest forbudte og utfordrede bøkene mellom 2000 og 2009. På lokalt nivå i USA har det over flere år bøkene blitt forsøkt fjernet fra skoler og bibliotek, og de har også blitt forbudt ved noen skoler. Protestene handler både om at Pilkey utfordrer autoriteter og oppfordrer barn til å si ifra dersom de mener at noe føles galt, og at det er upassende språk og moral i bøkene.

Forfatteren selv har kommentert forbudene og sagt at det ikke overrasker ham at bøkene hans topper lister over forbudte bøker, da de aller første versjonene av *Kaptein Supertruse*, som han skrev da han gikk på skolen, ble forbudt og revet i stykker av læreren hans.

Spørsmål 3

Hvilket dataspill har et bibliotek med forbudte bøker inne i spillet?

- A. **Minecraft**
- B. World of Warcraft
- C. Roblox

Sammen med organisasjonen Reportere uten grenser har dataspillet Minecraft bygget et bibliotek med forbudt litteratur som kan besøkes i spillet. Hensikten er at ungdom som bor i land uten presse- og ytringsfrihet skal kunne lese bøker og få tilgang til informasjon de ellers ikke ville fått. Les mer om prosjektet her. [Les mer om prosjektet her.](#)

Spørsmål 4

Boken om oksen Ferdinand ble forbudt i Spania og Tyskland da landene var diktaturer. Hvorfor?

- A. **Fordi Ferdinand ikke likte å slåss**
- B. Fordi den var skummel
- C. Fordi den handlet om tyrefekting

Fortellingen om oksen Ferdinand, som heller vil sitte under et tre og lukte på blomster enn å slåss, ble utgitt i 1936 og raskt angrepet fra flere kanter. Boken ble lest som et forsvar for både pasifisme og kommunisme, og som en kritikk av fascismen. Andre mente den var en uverdigg satire av fredsbevegelsen.

I Spania, der general Francisco Franco og hans tilhengere hadde makten etter borgerkrigen, ble Ferdinand forbudt fordi den ble ansett som altfor pasifistisk, og forbudet varte helt til etter Francos død i 1975.

I Nazi-Tyskland ble boken forbudt og eksemplarer ble brent på bokbål. Etter 2. verdenskrig ble 30 000 eksemplarer av boken delt ut gratis til tyske barn for å fremme fred.

Spørsmål 5

En bok om Rødhetten og ulven ble forbudt på noen skoler i USA på 1980-tallet. Hvorfor?

- A. Fordi den var for skummel for barna
- B. **Fordi en tegning viste at Rødhetten hadde en flaske vin i kurven sin**
- C. Fordi den var for gammeldags

Rødhetten og andre eventyr av Brødrene Grimm, har gjennom tidene vært forbudt og sensurert flere steder av ulike grunner. Under 2. verdenskrig brukte nazistene i Tyskland eventyr som et propaganda-verktøy, blant annet Rødhetten. I den nazistiske versjonen ble Rødhetten fremstilt som en uskyldig tysk jente som ble reddet fra «den jødiske ulven». Etter 2. verdenskrig ble flere av eventyrene derfor midlertidig forbudt av de allierte.

I 1989 ble Trina Schart Hymans adaptasjon av Rødhetten forbudt på skoler i Culver City i California på grunn av en illustrasjon i boka som viste at Rødhetten har vin i kurven sin, og en annen der bestemoren drikker vin.

Denne quizen egner seg for barn på barnetrinnet. Informasjonen om bøkene kan brukes av læreren eller skolebibliotekaren til å forklare eller ta opp temaer fra spørsmålene, eller som grunnlag for mer generelle samtaler om sensur og ytringsfrihet. Les mer på forbudtebøker.no